

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVI. évfolyam

11. szám

Komárom, 2015. november

Ára 35 cent

KI LEHET-E ÁSNI AZ ELREJTETT KINCSET?

Kálvin János mondja, hogy nem elég, ha tudom a nyomorúságomat, szegénységemet, elhagyatott állapotomat, erőtlenségem van, hogy nála van elég erő, öröm, békesség; nem elég, hogy én ezt mind tudom, mert mit ér, ha mégse lesz az enyém.

De ha egyszer a hit által már megtanultuk, hogy mindaz, amire nekünk szükségünk van, és ami hiányzik belőlünk, az megvan Istenben és a mi Urunk Jézus Krisztusban, akkor nincs más hátra, mint hogy benne meg is keressük, és könyörgéseinkkel tőle elkérjük mindazt. Ha tudatában vagyunk, hogy Isten minden jónak ura és ajándékozója, de ha nem járulunk hozzá és nem kérjük Tőle, akkor abból semmi hasznunk nem lesz. Ez tehát azt jelenti, hogy a hitet az imádság teszi létté. Akkor van a hitünknek gyakorlati haszna, ha tudunk imádkozni: nincs hit imádság nélkül és nincs igazi imádság hit nélkül. Kálvin azt is mondja, hogy a hívő ember imádság nélkül olyan, mint amikor valaki a megtalált kincset – hogy azt el ne lopják – eltemeti a földbe, és ottfelejtje azt. Sok hívő ember van, aki tudja, hogy Istennél megvan minden, amire szükségük van, de nem tudják „lehozni” az égből ezt a kincset, mert nem tudnak őszintén, tiszta szívből imádkozni.

Kálvin az imádságnak hat törvényéről beszél.

Az első az alázatosság. Az igazi imádkozásban le kell vetkőzni minden képzelődést, a magunkba vetett minden bizakodással fel kell hagynunk és a magunk elveszett voltának és nyomorult állapotának tudatában minden dicsőséget az Úrnak kell adnunk: Soli Deo gloria! Csak úgy mehet az ember Isten elé, hogy érzi a maga nyomorúságát, szegénységét – tehát alázatosan.

A második az őszinteség. Át kell éreznünk, hogy amit Istentől a magunk dolgában kérünk, arra valóban szükségünk van, és azért kérjük Tőle, hogy el is nyerjük. Kálvin felveti, hogy gyakran előfordul, hogy valaki bűnbocsánatért imádkozik úgy,

hogy valójában nem is bánta meg a bűneit. Az pedig így hazug imádság: aki bűnbánat nélkül kér bűnbocsánatot, az csúfot űz az Istenből, mert olyasmint kér, aminek a szükségét nem is érzi. Vigyázz az imádságra, hogy amit mondasz, az őszinte imádság legyen – mondja Kálvin.

A harmadik a bizalom. Hiszen bizalom nélkül hogyan borulhatnánk oda Istenhez, és hogyan tárhatnánk fel előtte érzéseinket? Bízunk kell, hogy Isten az imádságunkat szívesen fogadja, és ha őszinte szívvel kérjük Őt, kegyelmébe fogad.

A negyedik pontban arra figyelmeztet Kálvin, hogy Isten maga parancsolja, hogy imádkozzunk. Több esetben ismétlődik Isten parancsa az ígében: kérjétek, keressetek, zörgessetek, hívjatok segítségül engem, bízzatok énbenem!

Az imádság ötödik parancsaként Kálvin hozzáteszi, hogy Isten nemcsak parancsolatot ad az imádkozásra, hanem ígéretet is ad annak meghallgatására. Valahányszor buzdít Isten a Szentírásban arra, hogy imádkozzunk hozzá, ott mindenütt van egy ígéret is, hogy meghallgat minket.

Az ígéret ott van mindjárt a felszólítás mellett: kérjétek és adatik néktek, keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitattik néktek. Azt mondja Kálvin, hogy nem az imádságnak valamilyen érdeme vagy kiválósága az, ami a beteljesedést biztosítja,

hanem az ilyen ígéreteken nyugszik, és azoktól függ a meghallgatás minden reményisége.

Az imádság hatodik törvényeként pedig Kálvin kiemeli azt, hogy nem lehet másként imádkozni, csak a Krisztus nevében. Csak Jézus Krisztuson keresztül, általa mehetünk Istenhez, mert Ő az egyetlen út és egyetlen lehetőség. Krisztus nevében imádkozni nemcsak azt jelenti, hogy odatesszük az imádságunk végére, hogy az Úr Jézus Krisztus nevében, ámen, hanem azt jelenti a Krisztus nevében való imádkozás, hogy az Ő lelke, az Ő gondolata, az Ő szelleme szerint imádkozunk.

Szaszák József

„...az emberek érintkezésmódja Istennel” (Kálvin).

Az Úr előtt

*Uram, te megaláztál mélyen,
s én még mélyebben önmagam;
azért szívem fel-feldobog kevélyen,
még annyi földi vágyam van.
A kis vagyontól nem tud elszakadni,
– hű szorgalom gyümölcse volt –
az álmokat sem tudja megtagadni,
fáj, hogy a semminek dalolt.
A holnapért magát emészti gondban,
nem tudja békén bízni rád,
fájdalmasan, kétségtől marva nézi
kis unokák víg mosolyát.
A haza sorsán megnyugodni nem bír,
hogy földje zsákmány, népe rab.
Bárhogy csitítom, benne felsír
a bú, a szégyen és harag.
Hiába mondom, minden úgy jó,
ahogy te azt elvégezed,
felhozza, lám a téli éjbe hunyó
Napot is a te szent kezed.
S ha búba vész a földi élet,
nem baj, hisz tűnő árny csupán,
ott kezdődik – te úgy ígéred –
az élet a halál után.
Hiába mondom, mit se használ,
de mégsem ítéled el dacát.
Hisz neki, ó Uram, te adtál dalt
és családot és hazát.
Ne bánd, ha mint erős fa lenne a földben,
széjjelbocsájtja gyökerét, és nem tud
onnan elszakadni könnyen, hová magad ültetéd.*

November hajnali fohász

Szeretem a hajnal körülölelő csendjét, mikor magamban lehetek a gondolataimmal, még védve a mindennapok kattogó, folyamatosan lüktető zajától. Ilyenkor van időm befelé, s felfelé fordulni. Rendezni a gondolataimat, s új lendülettel nekivágni a napnak. Van időm emlékezni...

Így novemberben azokra, akik fontosak voltak, de már nincsenek mellettem. Akikkel oly sok minden köt össze. Azokra, akiket a mai napig megidéz egy íz, egy illat – néha mosolyt, olykor könnyet csalva arcomra...

Hiányoznak. Hiszen velük volt teljes az életem.

S elém jönnek azok is, akik még azelőtt elmentek, hogy ebbe a világba beleszülettek volna. Akikkel együtt reményeink és vágyaink is elköltöztek. Hiszem, hogy egy olyan helyre, ahol nincs sírás, nincs fájdalom, csak a krisztusi szeretet.

Pirkad már. Lassan itt az idő, hogy induljak, hogy felvegyem az élet ritmusát. De még mielőtt megtenném, elmondok egy fohászt érted. Tudom, hogy te is emléke-

zel, hogy most nehéz, talán ez az első november, mikor nem foghatod annak kezét, akinek éveken keresztül bízhattál szorításában. Már nem ül le veled egy asztalhoz, nem nevet veled a hétköznapi bohókás pillanatain, nem osztja meg veled az ágyat. S nem oszthatsz meg vele semmit...

Talán rettegsz a novembertől, legszívesebben elkerülnéd, s nem tudod, hogy fo-

god kibírni. Sokan vagyunk így ezzel. Nem vagy egyedül.

Kérem a mi Urunkat, hogy fogja a kezéd, s Ő vezessen végig az úton – akár mostanában, akár régebben veszítetted el szerettedet. Hiszem, hogy csak Ő adhat

Az ÚR színe előtt

Dicsérlek és áldalak Téged, örök bölcsességű, örök jóságú Isten, énnékem gondviselő édes Atyám. A közelgő tél elől elhívod a vidám madársereget új partok verőfényébe, betakarod az erdőt és megpihenteted a gyümölcstermő kerteket. Óh, Uram, kinek gondod van minden kicsi suhanó madárra, aki a rózsafának és a szőlőskertnek kimérted az idejét, és aki télen is gondoskods csodálatos szeretettel azoknak elrejtőzött életéről, óh, hogyan foghatná el az én szívemet valaha is a kétség, hogy az én életemet, jövőmet nem a Te kezéd igazgatja és készíti?! Láttasd meg velem Atyám, mennyiszor védnél veszedelmek között, mennyiszor csodálatosan gondoltál és szabadítottál meg nehéz és gyötrelmes időkben! Emlékeztess engem mindazokra a jelekre, amelyekkel életemet kormányoztad! Buzdíts hálára azért, hogy annyiszor megtapasztalhattam kegyelmedet: angyalaid jártak táborot körülöttem. Gonosz cselekedetre felemelt kezemet Te ragadtad meg. A Sátán gondolatait Te vitted ki a szívemből. Gonosz alkalmak ajtait bezártad előttem. Rettenetes mélységek mellett biztosan vezettél. A Te kegyelmed az, én Istenem, hogy itt vagyok, hogy az életem a Tiéd, hogy Hozzád szólhatok, hogy Krisztust megismerhettem és benne az életemet megtalálhattam. Nem tudom, énhozzám mikor jössz el, óh örök hatalmú Isten az ősz parancsaival. Nem tudom, mikor veszed el az életem fájáról a levelet, a gyümölcsöt. Tudom, hogy egyszer énnékem is útra kell kelnem. Tudom, hogy a Te ítéleted egyszer engem is tovaragadsz ebből a hervadó világból. Tudom, hogy bánatos őszi idők egyszer elérkeznek a szívemig. Óh, Atyám, adj az én szívembe nagy és örvendező engedelmisséget, bizalmat, Benned való békességet. Mutasd meg nekem mindennap a Te akaratodat. Taníts meg arra, hogy az élet minden kicsi eseménye mögött is meghalljam, amit Te parancsolsz és boldogan engedelmeskedjem Neked. Adj nekem bizalmat akkor, ha a Te akaratod szigorúnak és fájdalmasnak látszik előttem, ha a bánat és a gyász felé parancsolsz engem. Emlékeztess engem is a végső búcsúzásra. Add, hogy mindennap készen legyek arra, hogy megérkezik hozzám a Te hívásod... Adj énnékem belső csendességet, hadd járjak Veled ebben a földi életben, és egykor az örökkévalóságban! **Ámen.**

Muraközy Gyula

erőt ahhoz, hogy túlélj a mindennapok küzdelmeit. Csak ő adhat gyógyulást.

Tiszta szívből kívánom, hogy tapasztald meg a benne levő hitnek erejét, s légy bármilyen mélyen is, merj ebbe kapaszkodni!

Kudrna Mária

„Ó, Isten gazdagságának, bölcsességének és ismeretének mélysége! Milyen megfoghatatlanok az ő ítéletei, és milyen kikutathatatlanok az ő útjai! Ugyan »ki értette meg az Úr szándékát, vagy ki lett az ő tanácsadója? Vagy ki előlegezett neki, hogy vissza kellene fizetnie?« Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké. Ámen. Az Isten irgalmára kérlek tehát titeket, testvéreim, hogy okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek; és ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarat, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes” (Róma 11,33–12,2).

Isten dolgai, szándékai, döntései általában kikutathatatlanok. Vannak olyan időszakok, amikor elbizonytalanodunk: valóban jó úton járunk?

Ábrámnak megjelent az Úr és ígéretet adott neki, Ő pedig feltétel nélkül követte az Úr parancsát: egész háza népével együtt elindult arra a helyre, amelyet Isten mutatott neki. Nem habozott, tudta, hogy Isten akaratát kell követnie. Egy biztos ígéreten túl semmi más nem volt a birtokában, ami elgazította volna. Amikor fiát, Izsákot kellett feláldoznia, akkor sem vitatkozott Istennel, hanem rábízta magát a Gondviselőre. Isten arra tanít bennünket, hogy teljesítsük az Ő akaratát és ne térjünk le a kijelölt útról. Legyünk határozottak és ne tévóvázunk. Ehhez nem kell más, csak felismerni az Ő akaratát. Pál apostol felismerte, mi Isten akarat. Előbb Ázsiában kezdi hirdetni az evangéliumot. Végig a Szentlélek vezetésének engedelmességek. Amikor második missziói útjára megy, a Lélek nem engedi, hogy tovább maradjon Ázsiában, hanem átküldi őt Európába. Ezt így nyugtázza Pál. „A látomás után nyomban igyekeztünk elmenni Macedóniába, mert megértettük: oda hívott minket az Isten, hogy hirdessük nekik az evangéliumot” (ApCsel 16,10). Mert megértettük – vallja Pál –, hogy mi Isten szándéka. A Róma 12,2 is arra figyelmeztet bennünket, hogy ne a világhoz igazodjunk, hanem változzunk meg értelmünk megújulásával és ismerjük fel, mi Isten akarat.

Valóban felismerhető Isten akarat? Másképp téve fel a kérdést: Te, aki Istent szolgálod, számodra nem világos mit akar tőled Isten? Nem világos, nem érthető, mit akar az Úr az Ő egyházától, választott népétől? Amikor a reformátorok az egyház megújítását tűzték ki cé-

Munkánk szolgálja Isten dicsőségét!

lul, talán emberi szándékból cselekedtek, vagy bíztak az Isten elhívásában? Kálvin Jánosról olvasható egy tanulmányban: „A prédikátor céltudatos volt és hűséges a Bibliához, így kételyek kevéssé gyötörték tetteiben. Hitt abban, hogy amit tesz, az Istentől való, akaratereje és rendkívüli vitakészsége hozzá is segítette őt céljai megvalósításához. –Ha nekedmegy, ízekre szed – jegyezte meg róla egy lelkész” (Múlt-kor.hu). Kálvin

hitt abban, hogy munkája Isten dicsőségét szolgálja. „Bizony, tőle, általa és érte van minden” – csak az tudja Istent hűségesen szolgálni, aki tudatosítja Isten munkáldozó erejét, aki felismeri a Lélek munkáját, akinek küldetése van. Ha másképpen lett volna, a reformáció sem következett volna be. De voltak, akik felismerték Isten akaratát és cselekedtek.

Bíztak benne, hogy amit tesznek az helyes, és nem kételkedtek Isten erejében. Nem elméleti szintre, hanem az élet terepére vitték az evangélium tanítását. Életük és szolgálatuk bizonyágtétel volt Krisztusról.

Ma sem kell mást tennünk, csak Krisztust szolgálnunk. Az egyháznak csak Krisztusra kell mutatnia az ige hirdetése és a tettekben megnyilvánuló áldozatvállalás útján. Ábrám elment Kánaán földjére. Pál felismerte, hogy át kell mennie Macedóniába. A mai közösségeknek is fel kell ismerniük, mi az ő konkrét megbízásuk. Az evangélium hirdetése sohasem általános és elméleti. Nagyon életbevágó és konkrét helyzethez kötött. Nem lehet úgy szolgálni Istent, hogy nem vagyunk biztosak abban, hogy mi a konkrét feladatunk. Tudnunk kell, mit bízott ránk az Úr, mit bízott a gyüleke-

zetekre és a benne élőkre. Csak akkor tudunk hitelesek maradni, ha ki merünk állni a világ elé, és merjük vállalni azt, amit megértettünk. A gyülekezeti szolgálat alapja is ez. Nem szabad sodródni a világgal, a talentumot ne rejtjük el, hanem forgassuk, gyarapítsuk Isten áldásait. Inspiráljunk, biztassunk, bátorítsunk! A szolgálat sok veszteséggel, lemondással, gyötöréssel, konfrontációval jár. De sohasem lehet kiegyezni a gonosszal,

nem szabad megfutamodni, hanem arra kell tekinteni, aki a mi hűséges szövetségünk.

Kassai Gyula

(Elhangzott a Zsinat lelkésszentelésével egybekötött nyitó istentiszteletén, november 5-én a rimaszombati református templomban.)

Úgy élj

Úgy élj, hogy az egész világ
Figyeli minden léptedet,
Látja, hogy őszintébb, tisztább
vagy,
S kutatja békességedet.

Úgy élj, hogy az egész világ
Ítéli minden léptedet,
Látja, hogy nem egyedül vagy,
S kutatja gyengeségedet.

Úgy élj, hogy az egész világ
Benned Jézust ítéli meg.
Szemükben nem több, csak az,
Akinak te képviseled.

(Bálint Zoltán)

Az alább bemutatandó Szilágyi-Sándor Gabriella 2014. augusztus 28-án védte meg disszertációját, Szetey Szabolcs 2015. február 28-án és váltak jogosulttá a teológiai tudományok doktora (PhD) akadémiai cím viselésére. Erdélyi Zoltán 2015. június 18-án tett sikeres vizsgát, ő pedig a teológia doktora (ThDr.) lett. A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán június 21-én az ő doktorrá avatásuk is zajlott. (A szerkesztőség)

SZILÁGYI-SÁNDOR GABRIELLA

1972. augusztus 18-án született Nyíregyházán Gáti Gabriella néven, református szülők második gyermekeként. Az általános iskolát szülővárosában végezte, majd a Nyíregyházi Zeneművészeti Szakközépiskolában érettségizett. Tanulmányait a Sárospataki Református Teológiai Akadémián folytatta, ahol 1996-

ban tette le az I. lelkészsképesítő vizsgát kitűnő eredménnyel. Majd a Gustav Adolf Werk ösztöndíjasaként Wuppertalban tanult. A II. lelkészsképesítő vizsgát 1998-ban tette le szintén a Sárospataki Református Teológiai Akadémián. Záródolgozatának címe: *A család gondozás mint gyülekezeti feladat.*

A Bekecsi Református Egyházközségnek (zempléni egyházmegye) előbb segédlelkésze, majd beiktatott lelképásztora 1997-től 2007. december 31-ig. Közben felvételt nyert a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karára, ahol német szakos nyelvtanári diplomát szerzett 2003-ban. Diplomamunkájának címe: *Der Geist der Bibel im Werk von Franz Werfel.* A Sárospataki Református Teológiai Akadémián óraadó tanár (újszövetségi bevezetés, görög nyelvtan és né-

Doktoravatás volt az SJE RTK-n A komáromi teológia újabb doktorai (2.)

met nyelv) 2005 és 2007 között. Ugyanitt kiegészítő masterfokozatot (MA) szerzett 2007-ben. 2008 januárjától (jelenleg is) a Budapest-Kőbányai Református Egyházközség lelképásztora. Doktori programja 2009-ben kezdődött a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán, Kocsev Miklós professzor vezetésével. Dolgozatának címe: *Bibliai etika a katechézisben.* Dolgozatában hangsúlyozza a bibliai etika fontosságát a katechézisben. A téma aktualitását indokolja egyrészt a hit- és erkölccstan, mint új tantárgy bevezetése a magyarországi állami általános iskolákban, másrészt értékválságban szenvedő világunkban sürgető feladatnak látja az örök értékek felmutatását. Felhasználva Piaget és L. Kohlberg fejlődéseméletének eredményeit, az életkoroknak megfelelő etikatanítás témáit és módszereit kutatta.

SZETEY SZABOLCS

Budapesten született. A Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karán Nagykőrösön tanító– hittanoktató diplomát és drámapedagógus képesítést szerzett 2004-ben, majd 2009-ben a KGRE Hittudományi Karán elvégezte a teológus–lelkész szakirányt. Ösztöndíjas hallgató volt a heidelbergi egyetemen. 2010 óta lát el oktatói tevékenységet a Károli Gáspár Református Egyetemen, 2015 óta a Tanítóképző Főiskolai Kar adjunktusa.

Kutatási területe a homiletika- és prédikációtörténet, a gyakorlati teológia története, ezen belül különösen a XIX. századi magyar református igehirdetői gyakorlattal foglalkozik. Kutatási eredményeit rendszeresen publikálja. *Adatok a magyar református prédikációs gyakorlat újraértékeléséhez 1784–1878 között* című doktori értekezését az SJE Református Teológiai Karán (témavezető: Kocsev Miklós) védte meg. A disszertáció a homiletikatörténeti kutatásban és szakirodalomban hiányosan tárgyalt és reflektált időszak újraértékeléséhez kíván hozzájárulni elsősorban korabeli, elsődleges források közlésével és elemzésével. A munka négy főfejezetből áll. Az első a vizsgált korszak teológiatörténeti és homiletikai–igehirdetési irányzatait mutatja be, és rámutat a megelőző teológiai és homiletikatörténeti tipizálás félreér-

téseire, veszélyeire és ellentmondásaira, miközben hangsúlyozza a korszak és a prédikációs gyakorlat komplexitását. A második főfejezet a gyakorlati teológia és a homiletika tudományággá válásával, a tudományos terminológia fejlődéséből kiindulva a homiletika oktatásának stádiumait mutatja be a magyar református lelkészképzés történetében. A harmadik főfejezet a korszak külföldi, európai protestáns homiletikai irodalmát tekinti át, amely bemutatja a vizsgált korszak bonyolult és mélyen húzódo nemzetközi kapcsolódási pontjait. A negyedik főfejezet a korszak magyar nyelvű református, evangélikus és római katolikus szerzőit és homiletikai irodalmát részletezi.

A témakör vizsgálatának eredményei közé tartozik a szerző korábbi kutatási eredményei és publikációi mellett a vizs-

gált korszak magyar református lelkészképzésének és prédikációs gyakorlatának részletes, korabeli forrásokra épített komplex bemutatása, a korszak sürgető újraértékeléséhez elengedhetetlen adatok összegyűjtése.

ERDÉLYI ZOLTÁN

1982. szeptember 27-én született Kasán, egy négygyermekes református családban harmadik gyermekeként. Tanulmányait szülővárosában, a Márai Sándor Gimnázium és Alapiskolában végezte. Ezt követően nyert felvételt Komáromban a Calvin J. Teológiai Akadémiára, ahol megkezdhetette teológiai tanulmányait. 2007-ben a Selye János Egyetem (Folytatás a 11. oldalon)

Bibliolvasó kalauz 2016.

Immár tizedig éve jelenik meg egyházunkban a Bibliolvasó kalauz, amelyben a rövid, napi igemagyarázatokat egyházunk lelképásztorai készítik. A tizedig „évfolyam” – reménység szerint – decemberben már a lelkészi hivatalokban lesz. A 2016. év napi igemagyarázatait Csík György tanyi; Molnár István és Molnár Éva királyhelmecci; Buza Zsolt rozsnyói; Peres Imre és Peres Imréné pozsonyi; Blánár Erik és Blánár Gabriella kisdécsi; Tompa Veronika diósförgepatonyi; Somogyi Alfréd apácaszakállasi; Rákos Loránt Kövecses-naprágyi; Sebők János madi; Pólya Katalin párkányi; Szénási Szilárd és Szénási Lilla martosi; Nagy Gábor és Nagyné Komáromy Zsuzsanna felsőlánci lelképásztorok készítették. A 2016. évi Bib-

2016-os diakóniai falinaptár

A Diakóniai Központ *A szeretet nem közömbös* című rajzpályázatával a legfiatalabbakat szólította meg, hogy így is felhívja a figyelmet az együttérzés és az összetartozás erejére. A pályázatra összesen 162 rajz érkezett. A gyerekek rajzban fogalmazták meg, hogyan lehet kifejezni szeretetünket, vagy miben tudunk egymásnak segíteni, hogy könnyebbek legyenek a mindennapok, örömtől csillogóbbak a szemek. A legszebb alkotásokból központunk egy kétnyelvű, magyar-szlovák igékkel gazdagított falinaptárt jelentet meg, és a befolyt összeggel gyülekezeteink szociális intézményeit kívánjuk támogatni.

Reméljük, hogy naptárunk a tavalyihoz hasonló fogadtatásban részesül, mi-

kor is a komáromi kórház gyermekosztályán sikerült három betegszobán ablakot cseréltetnünk, a fennmaradt összeget pedig református iskoláink között osztottuk el.

A naptár a diakóniai központ címén (diakonia.kozpont@gmail.com) már előrendelhető, ajánlott eladási ára 5 euró lesz. Tisztelettel kérjük a gyülekezeteket, hirdessék és támogassák ezt a lehetőséget, hogy az induló, vagy már megkezdett gyülekezeti szolgáltatásokat anyagilag is tudjuk segíteni. Örömlénk, ha az értékesítésben (akár ismerőseik körében) önkéntesek is részt vennének, jelentkezésüket a már feltüntetett e-mail címen, vagy a 0917/867 431-es telefonszámon várjuk.

Van-e adventi szokás az Önök családjában?

Mindenekelőtt hálásak vagyunk azért, hogy Jézus Krisztus lehajolt hozzánk, megszólított és új életre hívott el. Ennek köszönhetően válhatott természetessé, hogy gyermekeinket a Szentírás értékrendje alapján próbáljuk nevelni. A Biblia azt írja, hogy *mindennek rendelt ideje van*, így a mi életünkben is az elmúlt évek az újszülött gyermekek körüli teendőkkel teltek.

Óvodáskorú gyermekeinkkel ebben az évben már elkezdhetjük a közös reggeli elcsendesedést (egy igevers felolvasása, koruknak megfelelő igemagyarázat, rövid imádság). Közeledve az év végéhez, egyre több szó esik Jézus születésnapjáról. Spontán alakult ki az öt éves nagylányunknál, hogy a jelentősebb események előtt naptárt készít, melyen visszaszámlálja a napokat. Ezt adventben is tudja, tudjuk majd gyakorolni. Az adventi várakozás időszakát felcseperedő gyermekeinkkel úgy szeretnénk évről évre megélni, hogy megértsék, hogy annak végén a világtörténelem legnagyobb eseményét fogjuk megünnepelni.

Szuhay Mária, óvodapedagógus

Családunkban olyan igazi, generációkra visszanyúló adventi szokás nincs. Kicsinosítjuk a lakást különböző téli, adventi kiegészítőkkel, az ablakban gyertyapiramis világít, az ajtóra kikerül egy díszes koszorú. Kiskorunkban – bár most se bánom – adventi csoki kalendáriumot kaptunk, amiből becsületesen csak az aznapi egy darabot majsoltuk el. Egy időben pedig az volt a „szokás”, hogy én készítettem az adventi koszorút. Valahol megadta az ünnepkör különlegességét. Számomra mindenképp, mivel maga a készítés lelassított, teret és időt nyújtott, hogy megérkezzek lélekben is. Tudatosítom, hogy most a várakozás, a nyugalom, a türelem ideje van. Ami talán szokásnak nevezhető, hogy a vasárnapi ebéd után, miután már elrakodtunk, átmegyünk az ebédlőbe a finom, illatos, gőzölgő kávéval a kezünkben, és meggyújtjuk az adventi koszorún a gyertyát. Csak úgy, a gyertyafény mellett ülünk és beszélgetünk. Szeretem ezt az időt, mert egy örömteli várakozásra hangol bennünket.

Gyurcsis Júlia, Fíresz-munkatárs

liaolvasó kalauz változatlanul 2 euróért megrendelhető a lelkészi hivatalokban. Isten áldása legyen az ige olvasóin és megtartóin!

—sa—

Feladvány

Hol van megírva: „szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok”?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **december 15-ig** nyílt levelezőlapra, képeslapra vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A szeptemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Mózes 3. könyvében van szó a (bűn)bakról.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Pozsonyi Református Egyházmegye Esperei Hivatalának a jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Csatlós Irén** (Bés), **őzv. Kardos Béláné** (Szádalmás) és **Varga Klára** (Komaróc).

Mindhárman a Pozsonyi Református Egyházmegye lelképásztoraiknak 2014-ben elmondott igehirdetéseit tartalmazó, *A helyén mondott ige* című könyvet kapják ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

90 éve indult a felvidéki reformátusság önálló lelkészképzése Volt egyszer egy teológia... (3. rész)

Az egész képzést az alkalmasság szempontjából állították fel és művelték. Régi losonci teológusok emlegették, hogy Sörös Béla igazgató, olykor megrovásként, olykor meg buzdtítás-ként mondta: „Középszerű suszterek-re nincsen szükségünk!”

Tehát nem az volt az alapszempont, hogy mit tanítunk és mi lesz belőle, hanem az, hogy minek kell kijönnie a végén, és ennek alávetve készült el a követelményrendszer, meg a tanrend. Az I. lelkészképesítő vizsga alkalmával a vizsgázónak számot kellett adni dogmatikából, ószövetségi exegézisből, újszövetségi exegézisből, ó- és újszövetségi biblikai teológiából, egyházjogtanból, angol és szlovák nyelvből. A II. lelkészképesítő vizsga tárgyai: etika, homiletika, protestáns egyháztörténet, bel- és külmiszió, liturgia, cura pastoralis és katechetika, valamint apologetika volt. Mindezt tehát oktatták a losonci teológián.

Az egyes évfolyamok hallgatói csak az évfolyamhoz kötött vizsgák és kollokviumok teljes abszolválása, vagyis a lezárt év után léphettek a következő évbe. Második év végén alapvizsgát kellett tenniük újszövetségi kor- és irodalomtörténetből, ószövetségi irodalomtörténetből, egyetemes keresztyén egyháztörténetből, vallástörténetből és vallásbölcseletből. A negyedik évfolyam végén pedig nem voltak a mai fel fogásunk szerinti államvizsgák, hanem a lezárt évek és teljesítések indexben való igazolásával, a főiskolai index bemutatásával jelentkezhetett a teológus a losonci teológia kötelékében végbemenő első lelkészképesítő vizsgára.

A teológiának felvállalt célja volt a gyakorlati képzés és nevelés, mert – miként a szervezeti szabályzat 8.§-ában olvasható – „*komoly, hívő lelkipásztorokat óhajt nevelni, akiknek teológiai tudományos képzése nem öncél, hanem arra való, hogy az Egyetemes Egyház szolgálatába állíttatva, mindenek felett a hívek lelkigondozását és közöttük a hitélet emelkedését és az erkölcsi tisztaságot vigye előbbre*”.

A tanítás szervezéséről már szóltunk. Érdekes azonban ezt megnézni a gyakorlatban.

A gyakorlati megvalósítás

Az egyes oktatók heti 13-15 órát tanítottak le a tárgyaikból. A távolabbról érkező lelkipásztorok hét végén hazautaztak,

megtartották a vasárnapi istentiszteleteket, majd este visszatértek Losoncra, hogy folytassák a tanítást. Az első években Losoncon tanított Magda Sándor csicserei; Galambos Zoltán és Zsemlye Lajos komáromi; Papp József hontvarsányi és Antal Gyula lévai lelkész. Ők érkeztek távolabbról. A többiek losonciak voltak: Sörös Béla és Kövy Árpád lelkészek, valamint Reiszner Ede, Kollár János, Cserno Lajos, Frenyo Győző és Winkler Anna helybéli tanárok, akik nyelveket, és a nem teológiai tárgyakat oktatták. A szeminárium szenior instruktora Bőjthe Sándor volt, aki amerikai tanulmányai végeztével, Sörös kérésére jött haza. Szerették őt a hallgatók, s a tanárok is látták, hogy katedrára termelt az ifjú teológus. Ám az Úr máskepp rendelkezett felőle. Az első tanév végére megbetegedett, és egyéves fekvő betegség után, 1927. november 1-jén fiatalon meghalt. Ő volt a losonci teológia „első eltávozottja”.

A tanári kar általában minden nap összejött Sörös Béla lakásán a szeminárium életét érintő kérdések megbeszélésére. A képzésben az elsődleges szempont a gyülekezeti lelkészek képzése volt. Sörös mindent ennek rendelt alá. Szépen fogalmaz egyik levelében, amit Pálóczi Czinke Ist-

alom nem nézte jó szemmel a losonci teológia működését. A kormány először csak kifogásolta az intézet működését, mondván, hogy az 1790. évi XXVI. törvénycikk alapján, az egyház nem kérte ki az államfő jóváhagyását a teológia megnyitására. Erre Pálóczi Czinke Istvánék úgy válaszoltak, hogy az 1923-ban Léván elfogadott érvényes egyházi törvényeink, valamint az 1883. évi XXX. törvénycikk vonatkozó része alapján nem kell előzetes engedély, elég az utólagos bejelentés. Közben az egyház vezetése már kereste a partnereket, mert érezték, hogy nem lesz „sima ügy” a teológia működtetése. Czinke püspök 1925 október végén, levélben tájékoztatta dr. Webster J. Macdonaldot, az Egyesült Skót Szabad Egyház kontinentális titkárát, aki Sörös Béla révén nagy segítője volt egyházunknak. Többek közt ezt írta Pálóczi Czinke István: „*valószínű, hogy előbb-utóbb szükségünk lesz a testvéri közbenjárásokra is. Nemcsak ebben az ügyben, de másban is, amennyiben a hónap elejétől tömegesen vonják meg a református lelkészeinktől a honosságot és az államségélyt s ezáltal veszélyeztetik egyházunk fennmaradását*”. És igaza lett Czinke püspöknek. 1926 szeptemberében egyszerűen megjelentek Losoncon az államhatalom képviselői és egy kormány-

határozatra hivatkozva bezáratták a teológiát. S itt egy érdekes fordulat következett be: az egyház és a teológia vezetői ezt azonnal jelentették a külföldi partnereiknek.

Éppen azokban a napokban zajlott Genfben a Presbiteri Világszövetség konferenciája, amelyben nagy szavuk és tekintélyük volt a skót protestánsoknak. Sörös Béla személyesen is kint volt Genfben, egyházunk hivatalos képviselőjeként. A Presbiteri Világszövetség panaszt tett a csehszlovák kormány nál a történetek miatt és elég erős

külföldi visszhangja lett a losonci teológia bezárásának. A külföldi „nyomás” elérte célját. 1926 szeptember 21-én – nem kisebb személyek, mint maga Kállay József, Szlovenszko akkori teljhatalmú minisztere (miniszterelnöke), Markovics Iván volt iskolaügyi miniszter jelenlétében – vehette át egyházunk küldöttsége (Balogh Elemér, dunáninenni püspök, Szilasy Béla egyházkerületi főgondnok, Sörös Béla teológiai igazgató és Végh Kálmán püspöki titkár) azt a nyilatkozatot, ami tisztázta a helyzetet. Az államhatalom elismerte, hogy tévedett!

Somogyi Alfréd

A losonci teológia tanárai 1925-ből. Felső sor (balról): Zsemlye Lajos, Papp József, Galambos Zoltán. Alsó sor (balról): Magda Sándor, Sörös Béla, Kövy Árpád

vánhoz intézett, egy hónappal a megnyitás előtt: „*semmiképpen sem akarom leicsinyelni vagy csak csorbítani is a tudós teológiai képzést. Ezt nagyra becsülöm, s kívánatosnak tartom s törekednünk is kell rá, amennyire csak elérni tudjuk, de sohasem feledve azt, hogy nekünk a gyülekezetek szükségleteit is szem előtt kell tartanunk és a teológiánk elsősorban ezek számára képez papokat*”.

Az állam viszonya az intézményhez

Az első tanévnek pozitív tapasztalatai voltak. Csakhogy a csehszlovák államha-

Klinikai tünetek: gondolataiban, cselekvésében kényszeres. Jellemző magatartására a túlzott pontosság, a megbízhatóság, a társadalmi szabályok szigorúan merev, szenttelen, rideg, száraz betartása és környezetével való betartatása. Jellemvonásai közül kitűnik macacssága, konoksága. Evangéliumi jellemzője, hogy a szünyogot kiszűri a tevét elnyeli. Életére jellemző, hogy többnyire a lényegtelen részletekkel van elfoglalva, sokszor ezekben elveszik, belefűl. Erős perfekcionizmus jellemzi, mely kedélytelenséggel és humortalansággal párosul. Tétova minden döntésében, újabb és újabb tanácsokat kér másoktól, hogy mérlegelni tudjon. Végül mégis attól fél, hogy hibát vétett, hogy rosszul választott. Jellemző rá továbbá a fősvénység, a pedantéria, az „üres fecsegs” mely jelentősen tükrözi az önvédelmet, a költővel mondva: „fecseg a felszín, hallgat a mély” és a korlátozó kínos pontosság.

Okok: a gyermekkorban elszenvedett gyötrelmes szülői kontroll, megszegyenítés, kritikizmus, perfekcionizmus. De kiválthatja például a korai szobatisztaságra nevelés, a „piszkossá válás” büntetése (szertetmegvonás, lelki, fizikai büntetés) és megjutalmazás a „rendes” működésért. Rejtett motívumai: tudatosítanunk kell, hogy az ilyen betegnek az állhatatosság,

Különleges szereped a kamasz életében (6.) Add át neki a kormányt!

Sok szülő félti a gyerekét; ezért inkább burokban őrzi, megpróbál neki biztonságos kis szigetet teremteni, nehogy baja esék. Ha mégis megpróbál önállóan csinálni valamit, akkor az első szerencsétlen kimenetelű próbálkozás alkalmával igyekszik lehetőleg egy életre elvenni a kedvét attól, hogy újra vállalja a döntési lehetőséggel járó felelősséget és kockázatot. Még a „jó” gyerekek is, akikben van egy kis spiritusz, fellázadnak az ilyen szülői magatartás hatására.

Nem arra biztatlak, hogy vakmerően tedd ki a gyerekedet mindenféle veszélynek, vedd le róla a kezdetet és bízd az „élet iskolájára”, ahol egy sor alapos hasra esés (természetes következmény) majd életképessé teszi. Úszni sem úgy tanítjuk a kicsiket, hogy bevágjuk őket a mély vízbe, és rájuk kiáltunk, hogy „ússzál”! A sekély vízben kezdünk, és miután a fontosabb mozdulatokat begyakoroltuk, fokozatosan egyre mélyebbre engedjük őket merészkedni.

Amikor a gyereked a kiskamasz-korból kezd igazi kamasszá válni, használj egyre többször olyan mondatokat és kérdéseket, amelyek a döntés lehetőségét és felelősségét a te válladról az ő vállára helyezik: *Tő-*

„Legyen gondod önmagadra...” (4.) Kényszeres személyiségzavar

tartósság és biztonság iránti igénye és a feltétel nélküli elismerés utáni igénye és vágya mérhetetlenül nagy. Istenképük azonos egy bosszúszomjas, büntető Istennel.

A paraklétikus lelkigondozás lehetőségei: segítő beszélgetésben az evangéliu-

Kora felnőttkortól kezdve számos különféle helyzetben, nagyfokú rendszeretben, perfekcionizmusban és a rugalmasság, nyíltság, hatékonyság kárára vezető mentális és interperszonális kontrollban megnyilvánuló általános sajátosság, azaz 4 vagy több az alábbiakból:

1. a tevékenységek lényegét elvesztően kötődik a részletekhez, szabályokhoz, listákhoz, rendhez, szervezethez vagy forgatókönyvhöz

2. a feladat befejezését akadályozó mértékben perfekcionista (pl. nem képes befejezni egy munkát, mert a saját szigorú standardjait nem képes elérni)

3. szélsőségesen odaadó a munka és a produktivitás iránt, kirekesztve a szabadidős elfoglaltságokat és ba-

mi Krisztus-esemény felszabadító hatásának felmutatása. A kapcsolat feltétel nélkülsége, az érdek-, számítás- és elvárás mentesség. Erősíteni és elismerni egyedi mivoltát és közvetíteni a jézusi elfogadó gyöngédséget.

Drenkó Zoltán

rati kapcsolatokat (és azt pénzügyi szükség nem indokolja)

4. aggályoskodó, mértéktelenül lelkiismeretes és rugalmatlan elvi, erkölcsi, más értékrendi ügyekben (és azt kulturális/vallási hovatartozása nem magyarázza)

5. képtelen kidobni a tönkrement, értéktelen tárgyakat, még akkor se, ha érzelmi/szimentális vonatkozásuk sincs

6. kelleetlenül bíz meg feladattal másokat vagy dolgozik együtt másokkal, hacsak azok nem vetik alá magukat pontosan az ő elképzeléseinek

7. merev és macacs

8. maga és mások felé is fukar, a pénzt a jövőbeli ínséges idők tartalékának tekinti

(forrás: stresszdoctor.hu)

Véglegesen töröld a szótáradból az ilyeneket: *Én szóltam! Miért nem hallgattál rám? Emlékszel, hogy figyelmeztettelek? Remélem, ebből megtanultad a leckét.* Szelíden, gyengéden és együtt érzően reagálj a rossz döntéseire! Bocsáss meg neki! Vigasztald meg! Fontos, hogy bármit is tesz, te továbbra is a biztonság forrása legyél a számára, ne a félelemé. Még arra is megvan az esély, hogy egy nap ilyesmit fogsz hallani tőle: *Igazad volt, Papa. Kár, hogy nem hallgattam rád, Mami. Ilyesmibe nem megyek bele még egyszer. Már tudom. Tudnom kellett volna. Éreztem, hogy ez lesz.*

Az a kamasz, akivel fennmaradt és idővel tovább mélyült a bizalmas kapcsolat, sokat kibír és rugalmas. Kiheveri a hibás döntéseket, és legyőzi a nehézségeket. Ha el mered kezdeni, hogy fokozatosan átadd neki a kormányt a saját ügyeit érintő kérdésekben, te is új oldaláról fogod megismerni a gyerekedet, és azt is megtanulod, hogy ne vessz el az itt és most részleteiben, hanem arra gondold, hogy a kamaszod az életre készül. Ezzel a hozzáállással sok minden más mellett a hálás lelkület kibontakozásában is segítesz a kamaszodnak.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

Az egyértelmű élet vonzásában Beszélgetés – születésnap után

Fekete Vince főgondnok már évek óta áll Egyetemes Egyházunk élén. A világi ténfélről érkezett és érkezik naponta, hiszen igaz, hogy a főgondnoki szolgálata által lett teljes az élete, de azt „csupán” a komáromi Művészeti Alapiskola hegedűtanári állása mellett végzi. Nem mindennapi a sorsa, hiszen harminchat évesen, egy bibliai ige hatására hagyta maga mögött a biztos megélhetést, és (ahogy ő fogalmaz) fejezte be a kényszerállapotot és költözött Komáromba a családjával, ahol sem a munkahely, sem pedig a lakhatás nem volt emberileg biztosítva számukra. De a bizonytalanságot az Úristen kegyelme pótolta – vallja.

– **Mondana pár szót a gyerekkoráról?**

– 1955-ben születtem a Vág menti Sók-szelőcén. Édesapám barátja és lelki testvére volt a református lelkipásztor, Rácz László. Ezt a viszonyt ők tulajdonképpen „örökölték” szüleiktől, hiszen Rácz Elemér sóki lelkipásztor és nagyapám, Fekete Vince templomépítő gondnok és falubíró atyafiságos kapcsolatot tartottak fenn egymással. A Fekete és a Rácz család tehát jó viszonyban volt, látogattuk egymást, ezt pedig a titkosrendőrség nem vette jó néven és ezért megfigyelés alatt tartotta mindkét családot. A vasárnapi iskolát, amelybe én is jártam, Rácz Ilona tiszteletes asszony vezette. Rácz László lelkipásztort büntetésből 1961-ben Sókról elhelyezték Madarra, mert foglalkozott a hívekkel és ifjúsággal és ez a helyi kommunista pártvezetésnek, valamint az akkori önkormányzatnak (amit akkoriban helyi nemzeti bizottságnak hívtak), egyáltalán nem tetszett. Rácz László után Borza Zoltán lelkipásztort helyezték Sókra.

Istenfélő, becsületes református magyar ember volt az édesapám, akinek a családját a kommunista pártállam kuláknak nyilvánította. Őt börtönbe zárták három hónapra, majd azt követően a hatalom egy sor negatív megkülönböztetésben részesítette. Ahol munkát kapott, Vágsellyén, Galántán, Szereden (ide naponta utazott), majd Dunaszerdahelyen és Szencen (ide pedig heti szolgálatra ment), mindig valami gazdasági hűtlenséget akartak rábizonyítani. Majd végre 1960-ban Modrován (Pöstyéntől húsz kilométerre) kapott könyvelői állást a helyi termelőszövetkezetben: Isten szél-

csendbe helyezte édesapámat és családját. 1964-ben a galántai járásbíróasztán az 1945-ös döntést véglegesítette: sóki családi házunkat és kertünket konfiskálták és 1966 tavaszán felszólítást kaptunk, hogy a házunkat hagyjuk el és adjuk át, mert orvosi rendelő és szolgálati lakás lesz belőle.

Ha nagymamám ekkor nem fogadja be a családunkat, akkor hajléktalanokká lettünk volna. 1966-ban tehát Pöstyénbe költöztünk a nagymamámhoz. De lehetőségeink szerint tartottuk a kapcsolatot a sóki és a csallóközi reformátussággal, hiszen édesapám ismerte a református lelkipásztorokat Somorjától Baracskáig, tagja volt a Timóteus társaságnak.

– **Tehát az Ön eszmélése és fiatal felnőttkorra Pöstyénben, egy szlovák város közegében telt. Hogyan lett Önből komáromi lakos?**

– Az 1989-es polgári események, a politikai változás hozta meg az új lehetőséget. 1992 februárjában a *Józs 24,15*-öt olvastam a családi istentiszteletünkön: „...válasszatok magatoknak még ma, akit szolgáljatok... én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk”. Döntöttünk: 1992 nyarán leköltöztünk Komáromba. Az egyértelmű életet választottuk: szóban,

Erdélyi Géza (balra) korábbi és Fazekas László (jobbra) jelenlegi püspök társaságában.

hitben, életvitelben, magatartásban, helyzetállásban.

Vágyódtam, hogy mondhassem magyarul: jó napot kívánok, kérek egy kenyeret! Hogy a gyermekeim magyar iskolába járhassanak, mert nekem ez az ajándék nem adatott meg. Hogy a hitemet megélhessem egy magyar református gyülekezeti közösségben: ne kelljen mást mondanom, tennem, mint amit gondolok. Fekete István szépapám a sóki nemesek hadnagya volt, és a hitvalló, imádkozó és

Bibliát olvasó édesapámtól azt láttam, hogy az Istenbe vetett hite tartotta Őt meg épségben a vesszős és botos megpróbáltatások idején. Hitvalló őseim örökösésként felelősséget akartam viselni a közösségemért. Azóta többször is módomban állt kiállni magyar református közösségünk képviselőjeként. 2009. augusztusában például, amikor Dunaszerdahelyen felolvastam a Zsinati Tanács állásfoglalását az államnyelvről szóló törvény módosításával kapcsolatban, amikor is az SZK Nemzeti Tanácsa megszavazta az államnyelv védelmének a megerősítését. Vagy 2014. április 30-án Pozsonyban, az évek óta meghurcolt egykori nyitrai diák, Zsák-Malina Hedvig emberi jogai melletti tüntetésén.

– **Ez az engedelmesség bizonyára kedves volt Isten előtt, hiszen nem sokkal azután, hogy letelepedtek Komáromban, komoly feladatai lettek.**

– Igen, a szerető Isten hamarosan szolgálataba indított, és én vállaltam a felelősség viselését presbiterként és a sáfárságot gondnokként a komáromi gyülekezetben, az egyházmegyei tisztséget a komáromi egyházmegyében, valamint 1996-ban a Zsinatban mint rendes zsinati tag. Erdélyi Géza püspök úr idején, 1998-tól 2002 nyaráig volt a főgondnokságom első ciklusa, majd pedig 2006 őszétől 2008 decemberéig a második. 2009 januárjától pedig már Fazekas László püspök úr mellett állok Isten szolgálatában, vele együtt viselem Egyetemes Egyházunkért a felelősséget.

A főgondnoki 24 órás szolgálatot mindmáig örömmel végzem és ötvözöm a zenepedagógusi, családapai és nagyszülői küldetésemmel. Isten megáldotta a szolgálataimat az egyházban, az iskolában, családomban, szűk és tág pátriámban. Esténként kérem a Szentlélek ajándékát és vezetését a bölcs egyházkormányzás végzéséhez és naponta többször adok hálát Istennek a mindennapi ajándékaiért. Isten rendelkezett az életemmel, én ezt elfogadtam és vállaltam, ebben támogattam és támogat a feleségem és családom, még ha azóta ki is derült, hogy ők maradnak a végére. Hazaérkezésem után mindig megköszönöm a türelmüket. De tudom és tudják, hogy Isten nem azért ajándékozott meg az élet ajándékával, hogy azt mi eltékozzuk a saját céljainkra, hanem azért, hogy Isten dicsőségére éljük meg házunkban, egyházunkban, hazánkban. Ez a református keretsztyén küldetése: szolgálni.

Kis Lucia

Isten kegyelméből 2015 szeptembere sem múlt el esemény nélkül a szalóci és vígtelkei gyülekezetek életében.

12-én sportdélelőttel kezdődött a nap, melyet a HEKS svájci segélyszervezet által támogatott cigánymissziós pályázat keretében az egyházközségek szerveztek. Míg Szalócon az új focipályán a szalóci és vígtelkei roma és nem roma fiatalokból alakult focicsapatok mérkőzhetek meg a legjobbnak járó díjért, addig Vígtelkén asztalitenisz- és csocsóbajnokság zajlott. Bár többen már talán a délelőtti folyamán kellemesen elfáradtak, mindez még csak indítása volt a napnak, mely Vígtelkén a Szalóka polgári társulás szervezésében Káposztafesztivállal folytatódott, ahol egyházi részről szolgált a jelen sorok írója, a helyi lelkipásztor igével, imádsággal, valamint a szalóci egyházközség ifjúsági ze-

Szalóc és Vígtelke víg napjai JÓ HELYRE KERÜLT A TÁMOGATÁS

nekara és a **Tóth Zsuzsanna** cigánymissziós előadó kíséretében Balogpálfaláról érkező roma éneklőcsoport, akik pedig énekükkel tettek bizonyosságot a népes közönség előtt.

A balogpálfalusi cigány testvérek kezdeményezésére a kicsiny vígtelkei református templom is meg lett nyitva, ahol az érdeklődőkkel rögtönzött istentiszteleten csendesedhettünk el Isten előtt együtt imádkozva romák és nem romák, és lélekben felfrissülve, egymás szeretete által épülve, újabb élménnyel lehettünk mindannyian gazdagabbak.

Pozitív bizonyágtétel a fesztivál békeséges végbemenetele – sokak öröme,

gazdagodására. Hála legyen érte az Istennek!

Alkalmaink pedig másnap folytatódtak. A délelőtti folyamán istentiszteletre került sor a szalóci református templomban, melyen **Ferencz Tamás** presbiter verssel tett bizonyosságot. Ezután pedig szoboravatásra került sor. A fából készült szobor a *Vörösök és fehérek* című elbeszélés alapján készült. A mesét néhai Báthly István hitestvérünk, volt egyháztagunk elbeszélése nyomán írta meg Slavomír Szabó író.

Az alkalom, mely egyben családinap is volt, szeretetvendégséggel zárult.

André János–Borzy Bálint

Megemlékezés zajlott Gömörszkáróson A világháború és a holokauszt emléke élő

Kegyeletteljes megemlékezésre került sor Gömörszkáróson szeptember 26-án. **Tóth László** lelkipásztor a *Péld 6,16–19* versei alapján elmondott igehirdetésében megidézte a második világháború harctéri áldozatainak és az itthon maradtak fájdalmát, valamint a holokauszt két szkárosi áldozatának az idősök között máig élő emlékeztét.

A hívő emberek felelőssége, hogy az igében felsorolt bűnök: „a nagyravágyó szemek, a hazug nyelv, az ártatlan vért ontó kezek, a gonosz terveket koholó szív, a rosszra sietve futó lábak, a hazugságot beszélő hamis tanú és a testvérek közt viszályt szító ember” bűnei ne árásszák el a politikai, gazdasági és társadalmi életet. Csak-

is kitaró krisztusi példamutatással van esély a világ dolgain változtatni, hogy a hetven esztendővel ezelőtti gonoszságok többé meg ne ismétlődjenek!

Erre a közös felelősségre hívta fel a figyelmet **Rybár Dušan** gyermekorvos, a ri-

maszombati zsidó hitközség elöljárója is. Különösen megható volt annak a levélnek a felolvasása, amelyet a szkárosi Spitzer család munkatábor túlélő asszonytagjának Izraelben élő unokái írtak, megemlékezvén nagyanyjuk auschwitzi megpróbáltatásairól és arról a szívélyes fogadtatásról, amelyben látogatásukkor őket a szkárosiak résziesítették. A templomi istentiszteletet koszorúzás követte az áldozatok em-

lékművénél a temetőben. A kultúrotthonban **Keményfi Róbert** debreceni egyetemi tanár a történelmi Gömör vármegyéről, valamint a gömői zsidóság holokausztjáról tartott előadást.

A résztvevők a szeretetvendégség alatt kötetlen beszélgetésben idézték fel a harctéri hősök és a mártírok emlékeztét.

Legyen az áldozatok emléke szívünkben áldott!

Tóth László

Diakóniai egyházmegyei nap Léván A holisztikus látást tanulták

és szomorúság járta át, mikor a betegségről és a szenvedésről beszélt. Tudjuk, hogy a betegség az élet része, azt is tudjuk, hogy az élet több mint az egészség, mégis megrendülünk, ha találkozunk vele. Az előadó aláhúzta, hogy Isten jelen van a betegségben is és óriási ereje van az Ő jelenlétének. A beteg ember segítségére, segítő(k)re szorul, ezért „angyali” szolgálót bíz Isten a segítőkre. Nagyon fontos a holisztikus szemlélet: úgy gyógyítani, ahogyan az Isten látja az embert. „Minden dolgok szeretetben menjen végbe!” (1Kor 16,14) – mondja Isten. A szeretet gyógyít,

a szeretet csodát művel – helyezte szívünkre a kórházlelkész. Biztatott, hogy hordozzuk szívünkben az előadás mottóját, Urunk drága üzenetét: „...mert neki gondja van rátok” (1Pt 5,7b): egészségben, betegségben, félelemben és akkor, mikor átlépjük majd a dicsőség kapuját.

Az együttlétünk szeretetvendégséggel fejeződött be, amelynek keretén belül egy kötetlen beszélgetés közepette kerestük a válaszokat az élet és halál nagy kérdéseire. Istené legyen érte a dicsőség!

Bokros Rózsa

Napi menü

Sokfélék vagyunk. A gondolkodásunk, a lehetőségeink, a hatások, amik érnek, a neveltetésünk – különbözővé tesznek minket. És Isten. Mert Ő akarta, hogy valamilyen módon legyünk. Mint egy mozaik darabkái: külön-külön is létezőnk, de ha a helyünkre kerülünk, akkor áll össze a kép. Meglátszik, hogy minek/kinek a részei vagyunk.

Isten összképébe szeretnél tartozni te is? Csak nem szereted a számodra sokszor érthetetlen igehirdetéseket? Ha a hagyományos magyarázatokat eleve unalmasnak tartod, és el sem jutsz odáig, hogy odafigyelj az „esszenciára”? Attól még az összképben ott a helyed.

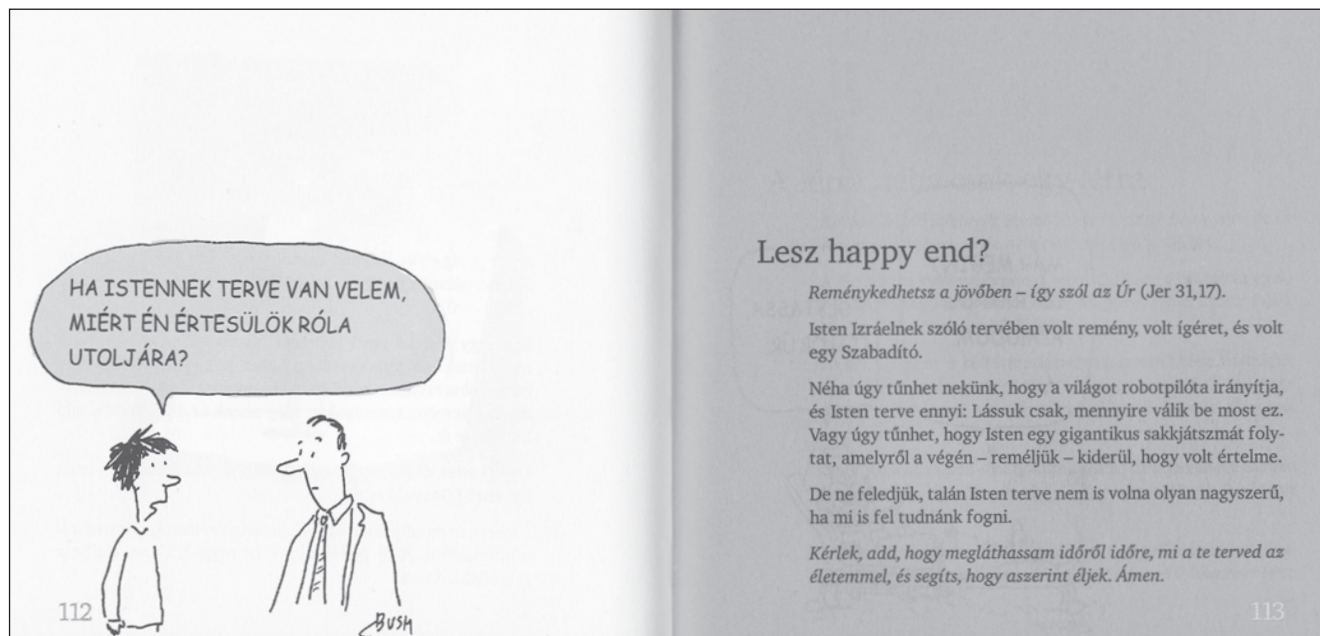
Isten téged is valahová elhelyezett és hogy megtaláld azt a helyet, keresned kell (ezt sajnos nem spórolhatja meg senki).

Hogy megtaláld, abban segíthet (esetleg) ez a rendhagyó áhítatos könyv, amiben egy-egy ígérek pár soros írott magyarázatát adják és John Bush amerikai grafikus képen nem egyszerűen illusztrál, hanem aktualizálja, lefordítja számunkra Isten üzenetét.

Ízelítőnek választottunk egyet a könyvből, kóstolj bele és élj vele naponta!

Kis Lucia
(Kálvin Kiadó Budapest 2015)

Amikor egy hívő elbizonytalanodik...

A 73. zsoltárban (kérlek, keresd ki a Bibliádban és olvasd el) kesereg egy ember, úgy hívják, hogy Ászáf (aki Istennek hűséges embere volt). Azon kesereg, hogy életében előfordultak helyzetek, hogy megingott a hitében, mert például azt látta, hogy a hitetlen emberek szinte sikeresebbek voltak mint ő, aki figyelt Isten szavára (ismerős érzés?).

Az **1. fontos információ**, ami minket segít: **mindig éltek olyan hívők, akik elbizonytalanodtak**. Semmi gond tehát, hogyha vannak kérdéseink, kétségeink! A biblikus megoldás: „*elmentem Isten szent helyére, és megértettem, hogy milyen végük lesz*”. A megoldása tehát, hogy választ akart kapni, ezért

hajlandó volt menni és tenni valamit: Isten szent helyére ment, hogy Istennel beszélgesse. Nem lehet pontosan tudni, hogy ez az isteni szent hely hol volt.

A **2. tanítás: bárhol kialakíthatod a szent helyet**, mert Isten szent Lelke által mindenütt ott van, csak szólj hozzá (templomban, iskolában, az ágyadban, a vonaton) bárhol, a lényeg: odafordulni, odafigyelni. Mekkora szabadság! Olyan Istenünk van, akihez bárhol, bármikor, bárki odafordulhat és megszólíthatja! Próbáltad már? Ászáf így tett és azt tudjuk, hogy megértette az őt elbizonytalanító dolgot: lehet, hogy úgy tűnik, jól és sikeresen élnek, de az életük Isten nélkül pusztulás. És Ászáf megnyugodott, nem háborgott tovább.

Akkor, ha a keresztyén embert bajok érik és szenved, az nem azt jelenti, hogy rosszul hisz, vagy valamit elrontott? Nem, mert hiszen Ászáftól tudhatjuk, a 73. zsoltárból, hogy először azt panaszolta, hogy hiába tartja tisztán a szívét, hiába törekedett a jóra – csapások érték mindennap, de Istent kérdezve megtudta, hogy „*Bizony elpusztulnak azok, akik eltávolodnak tőled*”.

A **3. fontos dolog**, amit megtudhatunk: **a hívő embert is érhetik bajok**, a hitetlen pedig hiába él a földön boldogan, ha élete végén (amit senki sem tudhat, hogy mikor lesz) elkárhozik.

Nem az a gond tehát, ha elbizonytalanodunk, hanem az, ha nem kutatjuk Istennél kérdéseinkre a megoldást.

–kdl–

(Befejezés a 4. oldalról)

Református Teológiai Karán szerzett lelkesítő diplomát. Ebben az esztendőben vette feleségül Szuh Adél perbetesi segédlelkészt, lelkesítő szolgálatát így Perbetén kezdte. 2008-ban egy rövid ideig Komáromszentpétert szolgálták be feleségével. 2009-ben született meg lányuk, Eszter. 2013-tól pedig mint megválasztott lelkipásztor szolgál hitvestársával együtt Perbete és Udvard egyházközségekben.

Rigorózus munkáját 2015. június 18-án védte meg, melynek címe: *A történelmi barsi egyházmegye gyülekezetei a XVII. sz. közepétől a XIX. sz. második feléig*. Témavezető tanára Molnár János dékánhelyettes volt. A dolgozat célja volt megfigyelni, hogy az említett, valamivel több mint két évszázad (az ellenreformáció, a Pozsonyi vértörvényszék, gyászév-tized, Soproni országgyűlés, I. és II. Carolina resolutio, Mária Terézia, II. József

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülés-szakának 6. ülésén, melyre Rimaszombatban, 2015. október 3-án került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta.

– Jóváhagyta a 4. és 5. ülés jegyzőkönyvét. Elrendelte, hogy az elektronikus szavazásnál a Zsinati Tanács tagjai SMS-ben legyenek értesítve az elektronikus szavazás tényéről, és a szavazás eredményéről kapjanak visszajelzést.

– A Közalap alapítójának terhére jóváhagyta 5000 euró kölcsön folyósítását Gál László simonyi lelkipásztor számára autóvásárlás céljából, amennyiben a kérelmező vállalja az öt éven belüli visszafizetést, továbbá azt, hogy a kölcsön törlesztési részlete (havi 92,56 euró) levonódjék a béréből és a kölcsön összegére kész váltót kiállítani. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 százalékban szabta meg.

– Elutasította Izmán Jónás ipolysági lelkipásztor lakásvételre szóló kölcsönkérelmét.

– A Közalap alapítójának terhére jóváhagyta 5000 euró kölcsön folyósítását Marianna Sláviková beszteri lelkipásztor számára autóvásárlás céljából, amennyiben a kérelmező vállalja az öt éven belüli visszafizetést, továbbá azt, hogy a kölcsön törlesztési részlete (havi 92,56 euró) levonódjék a béréből és a kölcsön összegére kész váltót kiállítani. A kölcsön inflációt kiegyenlítő kamatát a Zsinati Tanács 4,5 százalékban szabta meg.

– Megbízta a Zsinat teológiai bizottságát, hogy foglalkozzon az ökumenikus esküvők kérdéskörével.

Doktoravatás volt az SJE RTK-n A komáromi teológia újabb doktorai (2.)

türelmi rendelete és az 1848/49-es szabadságharc) történelmi eseményei mi-

A ZSINATI TANÁCS 6. ÜLÉSÉRŐL

– Tudomásul vette, hogy Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2015. augusztus 31-i hatállyal a Töketerbesi Református Egyházközség helyettes lelkészévé Miroslav Koval' lelkipásztort jelölte ki.

– Tudomásul vette, hogy Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2015. szeptember 1-jei hatállyal vállalta a Petőszinyei Református Egyházközség helyettes lelkészi feladatát.

– Tudomásul vette, hogy Juraj Brecko, az Ondava-hernádi Református Egyházmegye esperese 2015. szeptember 1-jei hatállyal vállalta a Felsőcsáji Református Egyházközség helyettes lelkészi feladatát.

– Megadta a lelkészjelölti jogállást Barbara Hrubovská, valamint Bobvos Gergely Máté részére.

– Kalocsai Alexandrát 2015. október 15-ei hatállyal kihelyezte beosztott lelkésznek a Madari Református Egyházközségbe.

– Jóváhagyta a Szlovákiai Református Keresztény Egyház állásfoglalását az egyházak finanszírozásának tervezett módosításával kapcsolatban.

– Az Ungi Református Egyházmegye kérelmének megtárgyalását, melyet az iskolabusz működési költségeinek támogatása tárgyában nyújtottak be, Kraus Viktor esperes kérésére elnapolta.

– A missziói tanácsos feladatainak ellátásával továbbra is Molnár Árpád szeptis lelkipásztort bízta meg.

– Rákos Loránt zsinati tanácsosnak az 1/2005-ös számú törvény módosításával

lyen hatással voltak a gyülekezetek életére.

A dolgozatban az egyházmegye gyülekezeteit vármegyénként (Hont, Bars és Esztergom) dolgozza fel, melyben az egyes egyházközségek keletkezéséről, fejlődéséről, lelkészeinek névsoráról, vagy éppen templom, parókia, iskola építéséről, illetve ingó és ingatlan vagyonáról, lelkészi díjlevelekről kapunk áttekintést. Jelentősek azok az információk, amelyek a mára már megszűnt vagy a református hitüket elhagyó gyülekezetekről szólnak.

A munkában található adatok a rendelkezésre álló irodalmi és tudományos, esetenként pedig történelmi kordokumentumok összegzése.

kapcsolatos indítványát a jogi bizottság elé terjesztette.

– A Rákos Loránt zsinati tanácsos által beterjesztett módosított bírósági törvénytervezetet a jogi bizottság elé terjesztette.

– Elfogadta és tudomásul vette Fekete-Tóth Andrea kérelmét, hogy 2015. október 1-től maradhasson hosszabbított anyasági szabadságon.

– Határozott arról, hogy a Zsinat IX. ülészakának 2. ülését 2015. november 5-re és 6-ra hívja össze Rimaszombatba és Meleghegyre a következő tárgysorozati pontokkal: a Zsinat 1. ülésének jegyzőkönyvének elfogadása, püspöki jelentés a 2014-es évről, a Diakóniai Központ jelentése, az egyházzenei osztály jelentése, a Közoktatási Tanács jelentése, a cigány-misszió jelentése, a Calvin J. Teológiai Akadémia jelentése, a református nőszövetség jelentése, a Firesz jelentése, a presbiteri szövetség jelentése, a Re-Mi-Dia jelentése, a lelkészképzés-szabályzat módosítása, gazdasági törvénytervezet, valamint a Zsinat IX. ülészakának törvényalkotási terve.

– Az őszi magyar egyházmegyei lelkésztovábbképzések szervezésével – kivételesen – Fazekas László püspököt, Géresi Róbert püspökhelyettest és Molnár Sándor zsinati főtanácsost bízta meg.

– Úgy határozott, hogy a Szlovákiai Református Keresztény Egyház képviselteti magát a Közép-Kelet-Európai Keresztények Találkozásán Budapesten, melyre 2016. július 7-e és 10-e között kerül sor. Egyházunk részvételének koordinálásával Molnár Árpád zsinati tanácsost bízta meg.

Október 3-án csendesnapi került sor a megyercsi gyülekezetben. A helybeli lelkipásztor, **Végső László** köszöntötte az előadót: **Erdélyi Juditot** és férjét, **Viczián Miklóst**.

Erdélyi Judit budapesti kardiológus szakorvos, a pasaréti református gyülekezet aktív tagja, több mint két évtizede foglalkozik a természetgyógyászat bibliai alapú kritikájával.

A *Természetgyógyászat bármi áron?* című előadásában nagyon sok mindenre felhívta a jelenlévők figyelmét. Kiemelte, hogy eleve rossz már a *természetgyógyászat* elnevezés, mivel a címszó alatt szereplő legtöbb módszernek (kevés kivétellel), semmi köze sincs a természethez, hanem vallásfilozófiai alapon indulnak és építkeznek. Továbbá nagyon sok győgmódot említett, amelyek nagyon népszerűek és futótűzként terjednek, de nagy veszélyt jelentenek az emberre, ha nem ismeri azok hátterét. Mint keresztyén orvos

Megyerccsen járt Erdélyi Judit A természetgyógyászat és a stressz

arra biztatta a jelenlévőket, hogy mindig vizsgáljuk meg a módszerek gyökereit, hátterét, mert amint írva van a Szentírásban: „rossz fa nem teremhet jó gyümölcsöt”.

Vasárnap az istentiszteleten, Viczián Miklós, a Magyar Református Presbiteri Szövetség missziós elnöke a *2Kor 17,33* alapján szolgált, mintegy összegezve a Királyok könyvének mondanivalóját, amelyen végigvonul Jeroboám vétke, aki Jeruzsálemmel helyezte ma-

gát szembe. Fontos üzenetként hangzott, hogy Jeruzsálemet nem lehet kikerülni, ahogy Jézus Krisztuson kívül sem található másban üdvösség. Az istentisztelet után sor került a második előadásra: *Lehet-e szabadulni a stressztől?* címmel. Előadása kezdetén Selye Jánost idézte a doktornő: „A stressz az élet savorsora”. Nélküle nem élénk.

A stressz a szervezet normális alkalmazkodási mechanizmusa, védekező reakció, vagy készületségi állapot. Akkor miért káros a stressz és milyen szervi betegségeket idéz elő? Ezekre a kérdésekre igyekezett válaszolni a doktornő, kihangsúlyozva, hogy egyedül Jézus Krisztus az, aki egészséges, erős védelmi rendszert tud adni a benne bízóknak.

Végső Melinda

Miklya Luzsányi Mónika Ipolyságon Egy fenyegető veszély, ami aktuális

Miklya Luzsányi Mónika látogatott el gyülekezetünkbe a *Virtuális rém? (Hogyan védjük meg gyermekeinket a virtuális világ veszélyeitől?)* című előadással október 3-án. Az alkalomra pedagógusokat, szülőket hívtunk meg, mivel ez nagyon aktuális kérdés. Tudnunk kell, hogy nem megoldás, ha a gyermeknek megtiltjuk az internet használatát, mert ezzel a későbbi érvényesülését gátoljuk. Szükségük van erre a tudásra, de fontos hogy megtanítsuk, hogy jó felhasználókká váljanak. Míg az idősebbek elsősorban munkára, információszerzésre használják az internetet,

a fiatalok esetében az emberi kapcsolatok, a gazdasági tevékenység is az interneten zajlik. A virtuális világban bármilyen csoporthoz tartozhatnak a gyerekek, akár bűnöző vagy garázda szervezethez is: általuk manipulálhatóvá válhatnak. De közösségépítő szerepe is lehet az internetnek.

Miklya Luzsányi Mónika beszélt az internetes zaklatásról is. Tanáccsal is ellátta a hallgatóságot. A legfontosabb, amit szülőként tehetünk, hogy olyan bizalmi viszonyt alakítunk ki a gyerekekkel, hogy merjen hozzánk fordulni a problémáival.

Meg kell adnunk kicsi kortól a gyerekeknek a beszélgetésre való lehetőséget. Fontos, hogy érdeklődünk az iránt is, hogy mi történt velük a virtuális térben. Ne ellenőrizzük, hanem érdeklődünk. Ha lehet, csatlakozzunk azokhoz a csoportokhoz, ahova a gyerekeink járnak, olyan helyen legyen a számítógép, ahol rá tudunk pillantani, hogy mit néz. Fontos a számítógép biztonsági beállításait is rendszeresen ellenőrizni. Neveljük gyermekeinket úgy, hogy az internet jó felhasználóivá váljanak.

„Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár; keresvén, kit elnyeljen” (1Pt 5,8).

Izsmán Adél

AZ ALSÓSZŐLŐSI TEMETŐKERTBEN A hálás utókor megemlékezése

Elhangzott, hogy Isten választott ki minket magának, s mi ezzel nem dicsekedhetünk. Szólt az intés: éljünk szeretetben, békességben, s tartsuk meg Isten parancsolatait, segítve az elesetteken, a szegé-

nyeken, az özvegyeken... **Dukon András** pozbai lelkész a sirmál felolvasta a 90. zsolnárt, majd méltatta néhai Bihary Kálmán lelkipásztor szolgálatait, aki közel 43 évig szolgált a fent említett gyülekezetekben és pontosan 120 éve iktatták be a pozbai gyülekezetbe, melyhez akkor három leányegyházközség tartozott. Két helyen, Barsbaracsán és Barsbesén templomépítő lelkészként tartják őt számon. Vendégh Béla lelkész sírjánál lánya méltatta életútját. Megtudhattuk azt is, hogy édesapja lelkészcsaládból származott.

Megköszönve a szeretetteljes fogadtatást az alsószőlősi gyülekezetnek és lelkipásztorának, kívánjuk, Isten áldása legyen a további szolgálatokon is!

Sándor Veronika

2015. október 4-e bizonyára emlékezetes marad minden református számára Komarócon. A gyülekezet hálát adott a mindenható Istennek, hogy templomát tizenkét évig tartó munkálkodás után felszentelhette. A templom új lett kívülről és belülről.

Az ünnepi istentiszteleten egyházunk püspöke, **Fazekas László** hirdette az ígét a *Zsolt 84* alapján. Kiemelte, hogy rohanó világunkban Isten háza a béke szigete, a lelki feltöltődés helye – az a közeg, ahol Isten jelen van az övéivel. **Orémus Zoltán** esperes a *Zsolt 122* alapján elmondta, hogy a *templomba zarándoklók* fő célja az Úristen dicsőítése. Az Isten közelségében élő ember szíve örömmel, békével és hálával van telve. **Parti Tibor**, a gyülekezet lelkipásztora hangsúlyozta: több a templom a felújított falaknál; az imádság háza szimbólum a külvilág számára, mely egy közösség – ősei hitéhez és anyanyelvéhez ragaszkodva – élni akarását hivatott jelképezni. Kiemelte, hogy hitünk és nemzetiségünk az Úristen aján-

Hálaadó istentisztelet Komarócon Tizenkét év munkájáért adtak hálát

déka, akárcsak szemünk színe, nemünk vagy talentumaink. A megajándékozottság pedig hálára kell, hogy indítson bennünket. Megköszönte az egyházközség tiszteletbeli gondnokának, **Varga Pálnak**, a gyülekezet érdekében végzett több évtizedes áldozatos munkáját. **Szaniszló Sándor** gondnok a templomfelújítás éveinek főbb mozzanatait idézte fel, valamint köszönetet mondott mindazoknak, akik bármi módon hozzájárultak a megvalósításhoz. Egyházunk főgondnoka, **Fekete Vince** a lelki és szellemi építkezés fontosságát hangsúlyozta. Az istentiszteleten jelen volt Magyarország kassai főkonzulja, **Szesztay Ádám** is. Az egybesereglett ünnepi sokaságot **Németh Zsolt**, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke is köszöntötte.

A hálaadó istentisztelet nemzeti imádságunk elénekelésével zárult. Köszönet mindenekért Istennek! **Parti Katalin**

Egyházmegyei presbiteri konferencia A lévai gimnáziumban zajlott a képzés

Nagy áldás és reménység volt a Lévai Református Egyházközség számára, hogy helyet adhatott a barsi egyházmegye presbiteri konferenciájának a református gimnázium épületében, amelyre október 10-én került sor. A konferenciát **Fekete Vince** főgondnok szervezte, vezette, moderálta. A találkozón szép számban képviseltette magát gyülekezeteink többsége.

Előadónk, a dunántúli egyházkerület főgondnoka, **Huszár Pál** volt, aki igehirdetéssel is szolgált. Azért vagyunk itt, mert Istent akarjuk szolgálni – szöveg az első mondata. Az igehirdetés alapigéje a *Jel 3,20* volt: „*Íme, az ajtó előtt állok, és zörgetek...*”. Szívünkre helyezte, hogy ne-

künk van szükségünk arra, hogy ajtót nyissunk a „zörgetőnek”. A presbiterek meghallották a szólítást, mert vállalták az öröklött feladatot. Az imádságot követően a közösség **Fekete Vince** főgondnok hegedűkísérete mellett elénekelte a „presbiteri himnuszt” az *Ébredj, bizonyágtévő Lélek!* kezdetű éneket, majd a főgondnok szólt a presbiterekhez. Elmondta, hogy a jó presbiter is holtig tanul, mert nem elég vállalni a szolgálatot, tanulni is kell, majd **Huszár Pál** tartalmas előadása következett. Címzavakban néhány tanácsa: A presbiter főtámasza a Biblia. Ápoljuk a kapcsolatot Istenrel! Legyen szívügyünk a missziói parancs, és feladatunk lénye-

ge: a személyes életvitellel való példamutatás. A presbiter legyen jó segítőtje a lelkésznek, húzzák egy irányba a szekeret, csak akkor van haladás. Végezetül **Huszár Pál** megajándékozta a gondnokokat a presbiteri és a gondnoki tisztségről írt könyvével.

Felemelő és példaértékű volt, amit hallottunk. Ha csak egy kicsit is megrezdült kinek-kinek a lelke, már nemhiába volt az alkalom. Az előadás végeztével **Kassai Gyula** esperes bemutatta a gimnáziumot. Hangsúlyozta, hogy az iskola közös ügy, mely által minden család, minden közösség erősödik. Kérte a gyülekezetek támogatását.

Alkalmunk szeretetvendégséggel ért véget. Istennek legyen hála, hogy megőrizte a gyötrelmes sorsú barsi reformátusságot!

–br–

Virrasztás, ami ébresztett és formált A dunszerdahelyi templom volt a befogadó

Mindenki szeret aludni. Megpihen a szervezet, hogy a következő nap újult erővel indulhasson.

Ennek ellenére a Firesz – Duna Mente október 16-án 20 órától másnap reggel nyolcig újra megszervezte a virrasztó együttlétet. A modern dunszerdahelyi református templom tökéletes választásnak bizonyult, a gyülekezet és a helyi lelkészek szívélyes fogadtatását is beleértve. Az alkalmon mintegy száz résztvevő fordult meg.

Maga a Virrasztás egy 12 órás intenzív Istenre figyelés. A program sokszínű volt

(a szervezetünk honlapján olvasható). Csak röviden: a gerincet a zenei dicsőítés és az imádság jelentette.

Ritkán adatik meg az ember számára, hogy ilyen intenzitással figyeljen Istenre. Egyrészt nincs erre időnk, másrészt pedig nem bírjuk a terhelést és egyszerűen kikapcsol-

lunk, ahogy a tanítványok a Gecsemánékertben.

Részemről a legmeghatározóbb élmények időrendben: a felolvasott bibliai imák formáló ereje, a dicsőítő zene áldása, a kö-

(Folytatás a 14. oldalon)

Virrasztás, ami ébresztett és formált A dunaszerdahelyi templom volt a befogadó

(Befejezés a 13. oldalról)

zőség felszabadult istentisztelete és az egyszerre „lélegző” tánc volt. Ezenfelül, ahogy minden eddigi Virrasztásomon, most is a legnagyobb pozitívum az alkalom után következett.

Isten újra szólni kezdett hozzám (vagy csak én hallottam jobban Őt), nagyobb kedvvel – nem csak a szürkeséget és monotóniát látva – imádkozom. Olyan ez, mint egy tengerparti nyaralás után.

Október 17-én az újlóti gyülekezet adott otthont az első barsi egyházmegyei énekversenynek. **Sándor Veronika**, helybeli lelkész a *2Móz 15,1* igeverssel köszöntötte a megjelenteket: „Énekelek az Úrnak, mert igen felséges”, az újlóti kislányok pedig énekszóval.

Az énekverseny alatt megtekinthető volt egy Énekeskönyvekből álló kiállítás, valamint a gyülekezet életéről fényképek voltak kivétve. Az áhitatot **Dukon András** pozbai lelkész végezte a *Zsolt 147,1* alapján: „Dicsérjétek az Urat! Hiszen Istenünk-

Az ember kipihelve és élményekkel telve tér vissza a hétköznapi életbe. Időről időre eszébe jut egy-egy emlék (egy ének, egy ima, egy ígérsz, egy bizony-ságtétel, egy beszélgetés, egy feljegyzett gondolat, egy érzés...).

Nagy köszönet a mintegy húsz önkéntes segítőnek! Isten áldása volt rajtunk és ennél több nem kell!

Kelemen Sándor

Fotók: Cséfalvay András

A barsi egyházmegye énekversenye ÚJLÓTON KIÁLLÍTÁS IS VOLT

ről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűség és illendő dolog!” Hangsúlyozta, hogy az éneknek gyógyító hatása van. Nagy hatással van arra is, aki énekel és arra is, aki azt hallgatja. Ezt követően az újlóti Remény énekkar tett tanúbizony-ságot **Bartko Judit** vezetésével. Az énekverseny központi témája nem volt más, mint Isten dicsőítése, ill., hogy református Éne-

keskönyvünk zsoltaírait és dicséreteit még jobban elmélyítsük a szívekben. Megadott zsoltaírokat és dicséreteket, valamint egy keresztyén ifjúsági éneket kellett elénekelni. Az énekversenyen tizenegy gyülekezet képviseltette magát huszonhat jelentkezővel. A legfiatalabb négy, a legidősebb nyolcvannyolc éves volt. **Tóth Erzsébet** különdíjban részesült. Bizony, sok keresztyén éneket tud, amit mi, a fiatalabb generáció már sajnos csak kevésbé ismerünk... A szeretetvendégséget követően meghallgathattuk **Mészáros Lajos** zenetanár citerajátékát; majd **Hajtman Livia** énekes lépett fel.

Örömmel fogadtuk **Kassai Gyula** esperes szavait, aki szükségesnek ítélte az énekversenyt, hogy így is hirdessük az Urat. A közel 130 résztvevő az alkalom végén elénekelte nemzeti imádságunkat.

—sv—

ISTENTISZTELET AZ IDŐSEKÉRT

Október az idősek hónapja. Október 18-án Újlóton az istentiszteleten értük adtunk hálát Istennek.

Sándor Veronika lelkész a *Jel 2,10* alapján hirdette az ígét. Igehirdetésében kiemelte, hogy az Élet titka az Istennel való járás. Vele nem tévedünk el a világban, és megajándékoz minket a leghosszabb élettel, melynek nincs vége: az örök élettel. Az idős testvéreknek **Sallay Edina** kedveskedett szavalattal. Ezt követően az úrszaltától köszöntöttük gyülekezetünk azon legidősebb tagját, aki aktívan eljár minden alkalmunkra. **Tildi Rozália** aznap tölthette be Isten kegyelméből 91. életévét. Adja az Úr, hogy jelenlétével még sokszor megtisztelhesse alkalmainkat! Legyen további életén is Isten áldása!

—sv—

Kerekasztal-találkozó 2015

Külföldi támogatóink látogatása

Idén október 19-én és 20-án két év elmúltával ismét megszervezésre került az egyházunk és a külföldi partneregyházak és segélyszervezetek képviselői közötti kerekasztal-megbeszélés. Ennek a 2012-ben első alkalommal megszervezett találkozónak a célja az, hogy a külföldi egyházak és segélyszervezetek tapasztalataiból merítve mi magunk is jobban átlásuk helyzetünket, hogy egyházunk egyes szolgálati területein hatékonyabban tudjuk végezni szolgálatunkat.

Vendégeink volt **Andreas Hess**, az Európai Evangéliumi Egyházak Közösségének egyházi ügyekkel megbízott felelőse, **Matthias Herren**, a svájci HEKS kelet-európai megbízottja, **Achim Detmers**, a Református Szövetség főtítkára, **Thomas Fender**, a Németországi Evangéliu-

mi-református Egyház diakóniájának és ökumenikus kapcsolatainak lelkipásztora, **Barbara Rudolph**, a Rajnai Tartományi Egyház ökumenikus kapcsolatokért felelős vezetője, **Gesine von Kloeden**, a Badeni Tartományi Egyház Ökumenikus Részlegének alkalmazottja, **Ulrich Barniske**, a Evangélius Partnerhilfe elnöke és **Jutta Noetzel** hallei lelkész, a Közép-német Evangélius Egyház esperese.

Egyházunk részéről jelen volt **Fazekas László** püspök, **Fekete Vince** főgondnok, **Géresi Róbert** püspökhelyettes, **Molnár Sándor** főtanácsos, **Rákos Loránt** jogtanácsos, **Palcsó Attila** külügyi tanácsos, **Ibos Henriett**, a Diakóniai Központ igazgatónöje, **Édes Enikő**, közoktatási tanácsos, **Tóth Zsuzsanna**, a cigánymisszió
(Folytatás a 15. oldalon)

(Befejezés a 14. oldalról)
vezetője és **Kiss Miklós**, a Fíresz elnöke. Az ülés jegyzőkönyvét **Pólya Katalin** vezette.

A tanácskozáson – melyet Thomas Fender vezetett – beszámoltunk egyházunk egyes munkaterületeiről, a végzett szolgálatokról, terveinkről és azok megvalósításához szükséges anyagi háttérrel. Szó volt az építkezéseink és aktivitásaink egyházunk Közalapjából történő támogatásáról, a romák közötti szolgálatról, iskoláink helyzetéről, a diakóniai szolgálat kibontakozásának lehetőségeiről, a komáromi Timóteus-ház javításáról és az ifjúság között végzett szolgálatról.

A külföldi résztvevők nagyon csekély felújításra szánt támogatás mellett inkább képzéseket és programokat szeretnének támogatni, mint ahogy például a HEKS támogatja a romák integrálásának programját. A jövőben lehetőség adódik majd arra, hogy lelkészeink néhány hónapos gyülekezeti gyakorlaton vehessenek részt német gyülekezetekben. A Német Evangéliumi-

Kerekasztal-találkozó 2015 Külföldi támogatóink látogatása

református Egyház diakóniája hajlandó diakóniai programokat támogatni. E mellett kifejtették, hogy a kölcsönös megismerés miatt fontos lenne, ha találkozóinkon olyan témákkal is foglalkoznánk, amelyek mindnyájunkat érintenek.

Számunkra ez a tanácskozás azért is fontos, mert egyfajta nyitottsággal tapasztal-

latokat gyűjthetünk, formálódik gondolkodásunk egyik-másik dolog felől és a testvéri kapcsolatokat szorosabbá fűzhetjük. Istené legyen a dicsőség azért, hogy egymásra bízott és egymás felé fordított bennünket! Ilyen tanácskozásra legközelebb valószínűleg a 2017-es év végén kerül sor. —fl—

FELHÍVÁS IMAHARCRA

Bizonyára mindenki előtt ismert tény, hogy a 2004. december 5-i népszavazáson a magyarországiak jelentős része nem szavazott a határon túli magyarok kettős állampolgárságának lehetőségére. Ez a szomorú tény készítette a Kárpát-medencei nőszövetségeket arra, hogy „hadba hívják” a hívőket. 2005 óta a szomorú évforduló idejére Kárpát-medencei ima-

napot szerveznek. (Ebben az esztendőben a vajdasági Bácsfeketehelyen zajlott az imanapi előkészítő konferencia, ahol egyházunkból Györky Szilvia alsóimhályi lelkész és jelen sorok írója volt jelen.)

A Kárpát-medence református nőszövetségei tagjainak az a vágya, hogy imaháló feszüljön Kárpát-medence lelki egén 2015. december 6-án. Átérezve a lelki élet-

veszélyt, forduljunk ahhoz, akinek semmi sem lehetetlen! Álljunk közösen Isten színe elé szent felelősséggel és bátorsággal!

Áldásos és kívánatos volna, ha minél több gyülekezet női imacsoportja várna közösen a csodára december 6-án is, hogy Isten irgalmas szeretetének földi munkája közöttünk és bennünk nyilvánvalóbb legyen.

Rácz Jolán

KÖZLEMÉNYEK — HÍREK — ESEMÉNYEK

HEKS. Szeptember 24-én és 25-én egyházunkba érkezett a Svájci Protestáns Egyházak Segélyszervezetének (HEKS) az egyházakkal való együttműködésért felelős megbízottja, Matthias Herren. Ez a szervezet olyan tanoda típusú, életképességet erősítő programokat támogat, melyek a 0–18 éves, hátrányos helyzetű – elsősorban cigány – gyermekek és fiatalok felzárkózását és készségfejlesztését segíti. Fazekas László püspök és Tóth Zsuzsanna, egyházunk cigánymissziójának vezetője kíséretében Matthias Herren ellátogatott a három gyülekezetbe (Rimasimonyi, Nagybalog és Szalóc), ahol támogatásukkal elindult a munka.

Kibocsátás. Szeptember 27-én a komáromi református templomban került sor Hosszú Rita, Kovács-Galgóczy Nikolett, Marci Márió, Takács Klaudia és Veszelyovszky Angelika első lelkész-képesítő vizsgát tett teológusok exmittálására.

Tanácsülés. Október 3-án Rimaszombatban tartotta 6. ülését a Zsinati Tanács.

Kibocsátás. Október 4-én Ján Semjan püspökhelyettes a záhori gyülekezetben istentisztelet keretében kibocsátotta segédlelkészi szolgálatra az Ondava-hernádi Református Egyházmegyébe az első lelkész-képesítő vizsgát tett Pavel Jašot és exmisszióba a nagymihályi egyházmegyébe Peter Korpa teológust.

Hálaadás. Október 4-én a felújított templomért hálaadó istentisztelet zajlott a komaróci leányegyházközségben, ahol igehirdetéssel Fazekas László püspök szolgált. Az alkalmon ott volt Fekete Vince főgondnok, valamint Németh Zsolt külügyminisztériumi államtitkár, és Szesztay Ádám, kassai főkonzul.

Koncert. A Kárpát-medencei magyarok zenéje koncertsorozat október 7-i dunaszerdahelyi alkalmán a védnökséget vállaló Fazekas László püspök köszöntötte a résztvevőket.

OREPTA. Géresi Róbert püspökhelyettes nyitó áhitattal és előadással szolgált az Országos Református Pedagógus Továbbképzőn október 11-én Mályiban.

Ökumenikus tanács. Október 15-én Fazekas László püspök a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Igazgatótanácsának gyűlésén vett részt a Szlovákiai Evangélikus Egyház központjában. A gyűlésen szó volt többek közt az ökoteológiáról, a migrációról és a januári ökumenikus istentisztelet előkészületeiről. Az igazgatótanács tagjai támogatják, hogy a Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetségének képviselőjében megfigyelőként jelen lehessenek az ökumenikus tanács munkáján. Erről viszont végérvényesen a közgyűlés fog dönteni.

Egyházmegyei közgyűlés. Október 17-én tartotta a pozsonyi egyházmegye az őszi közgyűlését Felsőpatonyban, ahol jelen volt egyházunk püspöke is.

Parókiaszentelés. Az abaújszinaiai anyaegyházközség, valamint a hozzá tartozó migléci és perényi leányegyházközségek október 18-án hálaadó istentiszteletet tartottak az elkészült parókiáért. Az ünneplő gyülekezetet köszöntötte Fekete Vince főgondok is, ígét Fazekas László püspök hirdetett, aki az ünnepi szalag átvágását Orémus Zoltán esperessel és a helybeli lelkipásztor, Géresi Róbert püspökhelyetessel közösen ejtette meg.

Reformációi gála. Október 18-án egyházunk vezetése részt vett Budapesten a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által szervezett Reformációi gálán. Áhítatot Steinbach József, a dunántúli egyházkerület püspöke tartott, ünnepi beszédet pedig Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter mondott.

Kerekasztal. Október 19-én és 20-án a partneregyházak és segélyszervezetek képviselőinek kerekasztala zajlott Komáromszentpéteren. A tanácskozáson egyházunk egyes munkaterületeinek képviselői és tanácsosai tartottak beszá-

molót a tevékenységükről és a tervekről.

Holland vendégek. Harm J. Boiten nyugalmazott lelkipásztor és Andries Nikolait október 21-én és 22-én a komáromi parókia vendégei voltak. A két visszatérő holland vendég a komáromi és a barsi egyházmegye lelkészeinek konferenciát tartottak, amelyen a lelkipásztorok személyéről, jellemvonásairól volt szó. A konferencia közös ebéd-dél zárult.

Ünnepi fogadás. Magyarország Pozsonyi Nagykövetsége október 22-én a magyar nemzeti ünnep alkalmából, az 1956-os forradalomra emlékezve adott ünnepi fogadást a Bonbón Szállóban. A meghívott vendégek közt volt egyházunk képviselőjében Fazekas László püspök, Somogyi Alfréd, Szénási Szilárd és Kassai Gyula esperesek, valamint György András somorjai lelkipásztor.

Csehtestvér Egyház. Megbeszélés zajlott október 23-án és 24-én Nagymenygyeren a gyülekezet tanácstermében, ahol egyházunk zsinati elnöksége és Pálcsó Attila külügyi tanácsos találkozott a Csehtestvér Egyház Zsinati Tanácsának régi és új képviselőivel (az idén választások voltak, s az új vezetőség beiktatására november 21-én kerül sor). A megbeszélés a misszió 21. századi lehetőségéről és a migrációról szólt.

X. Bátorkeszi István Napok. Október 17-e és 31-e között zajlott a Bátorkeszi István gályarab prédikátorral elnevezett ünnepségsorozat Bátorkeszin, ami egyházmegyei konfirmandustalálkozóval vette kezdetét. Október 18-án az istentiszteleten Tóth László nagyberegi (Kárpátalja) lelkipásztor hirdette az ígét, ünnepi műsorral a Nagyberegi Református Líceum diákjai szolgáltak, majd a Bátorkeszi István gályarab prédikátor emlékére állított dombormű koszorúzása zajlott. A hét folyamán sor került Meister Éva erdélyi származású előadóművész estjére, az Écsi Gyöngyi hetényi lelkipásztor által vezetett Tábita bábcsoport bábéledására. Október 25-én megkoszorúzták a meghurcolt és kitelepített bátorkeszi magyar családok emlékére állított kopjafát, ahol ünnepi beszédet mondott Czibalmosné Molnár Éva, Magyarország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete. Október 31-én a gyülekezet hálaadó istentiszteleten emlékezett, hogy 230 éves a templomuk. Az igehirdető Fazekas László püspök volt. A presbitérium meghívta a

Bátorkesziről származó lelkipásztortokat: Bernáth-Holop Krisztinát (Komáromszentpéter), Karvansky Mónikát (Bécs), Mácsodi Ferencet (Felcsút), Nátek Sándort (Érsekújvár), Szarvas Erzsébetet (Felsővály) és köszöntötték Nagy Béla nyugalmazott lelkipásztort 85. születésnapja alkalmából. Az ünnepi alkalmon a gyülekezet énekkara szolgált Szabó Csongor karnagy vezetésével. A templomi alkalmat követően, a templom külső falán elhelyezett Kálvin János dombormű koszorúzására került sor.

A Pátria rádió református műsorai:

December 6-án, advent második vasárnapján, 7.05 órakor Szabóné Tok Tünde dunaszerdahelyi beosztott lelkipásztor az ünnepi várakozásról szól a hallgatókhoz.

December 25-én, 11.00 órakor karácsonyi istentisztelet közvetítésére kerül sor a deáki református templomból. Igét hirdet Édes Ákos lelkipásztor, igeolvasással és imádsággal Édes Réka beosztott lelkipásztor szolgál. Közreműködik a gyülekezet kórusa.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

Előfizetőink figyelmébe

Lapunk zökkenőmentes megjelenítése és januári összpéldányszáma pontos meghatározhatósága érdekében tisztelettel kérjük a gyülekezetek lelkipásztoraikat, gondnokait és iratterjesztőit, akárcsak egyéni előfizetőinket, hogy legkésőbb **december 20-ig** jelezzék a szerkesztőségnek az impresszumban megadott elérhetőségei bármelyikén, amennyiben módosul a jövő évre előfizetendő példányok száma.

Az előfizetés egyébként folyamatos – akinél nincs semmilyen változás, nem kell megújítania. Tehát akik a fenti időpontig nem jeleznek változást, azt vállalják, hogy a Kálvinista Szemlét 2016-ra ugyanannyi példányban fizetik elő, mint idén.

Lapunk éves előfizetési díja változatlanul **4,20 euró**. Kérjük, az előfizetési díjat majd csak januárban azzal a pénzesutalvánnyal térítsék meg, amit a januári számmal együtt küldünk.

A Bibliaolvasó vezérfonal ára változatlanul **17 cent**, az igényelt példányszámban az esperesi hivatalok útján kapják meg a gyülekezetek.

A szerkesztőség

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: **031/55 90 141** (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk. A tudósítások teljes terjedelemben megtalálhatóak a www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09